BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 271 Miercuri 5 Octombrie 1938
12 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifuł poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Unificarea legislațiunii

După înfăptuirea întregirii neamului, una dintre primele preocupări ale conducătorilor Statului a fost unificarea legislațiunii. In acest scop de ordin național s'au desfășurat sforțări sub diferitele regimuri și s'a lucrat intens de numeroase comisiuni și de Consiliul legislativ.

Cu toate acestea, realizarea acestei mari opere a întâmpinat greutăți și a necesitat mult timp, pe de o parte din cauza deosebirilor radicale dintre legiuirile vechiului regat și ale provinciilor unite, pe de altă parte din cauza preocupării legitime ca viitorul așezământ de drept să fie pus la curent cu concepțiunile noi.

Conștienți de îndelungata elaborare, unii miniștri de justiție au socotit cu drept cuvânt că extinderea legiuirilor fundamentale din vechiul regat este preferabilă păstrării mozaicului legislativ, din îndoitul punct de vedere al unității și al oportunității, până la intervenirea, în etapele posibile, a noilor legiuiri.

Astfel, o însemnată parte din procedura penală a fost introdusă în Transilvania.

Sub ministeriatul d-lui Stelian Popescu au fost extinse în Basarabia dispozițiunile, pe cât de numeroase pe atât de importante, privitoare la starea civilă, sub toate aspectele sale. In curând, acest început a fost continuat prin aplicarea codului civil ,a procedurii civile, a legilor judecătoriilor de ocol și autentificării.

In ce privește codul de justiție militară, el a fost pus în vigoare din primul moment, astfel încât consiliile de război din toată țara nu aplicau decât o singură lege în această materie, prin efectul căreia erau aplicabile numeroase dispoziții din codul penal și din procedura penală față de militarii și de civilii judecați de acele instanțe.

Când am luat act cu satisfacție de noua legiuire penală, odată cu criticile a căror justificare o confirmă recentele modificări, am preconizat extinderea în toată țara a codului civil, a procedurii civile, a codului comercial, până când proectele de unificare și modernizare, mai mult sau mai puțin înaintate în lucrările Consiliului legislativ, vor putea fi legiferate și aplicate.

După douăzeci de ani dela Unire se impune ca deosebirile legislative să dispară.

Deaceea, extinderea în Bucovina a codurilor menționate mai sus, a legilor și regulamentelor în strânsă legătură cu ele, este oportună și îndreptățită.

Iar rezultatele aplicării uneia sau alteia din aceste legiuiri fundamentale în celelalte provincii unite, precum și aplicarea nouii legiuiri penale în toată țara, dovedesc că unificarea legislațiunii, sub aspectul vechiu sau nou, corespunde nu numai unei imperioase necesități de stat dar și conștiinței generale asupra foloaselor sale.

CIESZIN

Teschen, Cieszyn, Tieșin! Singur întreitul nume, sub care e cunoscută localitatea și regiunea înconjurătoare de pe frontiera polono-cehoslovacă, ne arată caracterul teritoriului în litigiu până Duminică între Praga și Varșovia, cedat Poloniei și ocupat Duminică de trupele ei.

Așezat pe râul Olza, afluent al Oderului, care constitue granița între Polonia și Cehoslovacia, centru minier și industrial important, Cieszyn-ul a fost, timp de veacuri, una dintre acele cetăți de frontieră, menite parcă să fie obiect de discordie între vecini.

Capitală a unui principat independent, Cieszyn-ul a aparținut, până la începutul secolului al XIV-lea, familiei domnitoare poloneze a Piaștilor. La această epocă este alipit regatului Boemiei, din care face parte până la 1654, când trece la coroana Habsburgilor și constitue o parte a Silesiei austriace până la războiul mondial.

In cursul acestor schimbări istorice populația teritoriului Teschen s'a amestecat. Apartenența boemă timp de mai multe secole a favorizat limba cehă; dominația austriacă a lucrat în folosul limbii și imigrației germane; o activă propagandă polonă, cu începere dela 1848, a menținut conștiința națională și limba polonă.

Dar, Cehi și Polonezi sunt de acord spre a constata că majoritatea populației e polonă. In 1918, deși Cehoslovacia ar fi dorit în principiu să menție frontiera istorică cu Polonia a vechiului regat al Boemiei, n'a refuzat totuși să ia în considerare superioritatea etnică a Polonezilor. Guvernele provizorii cehoslovac și polon au elaborat în Noembrie 1918 un proect de împărțire a regiunii Teschen între cele două țări. Un plebiscit trebuia să dea ulterior un aspect definitiv acestei diviziuni teritoriale. Mai târziu s'a renunțat însă la această modalitate și teritoriul în litigiu între Cehi și Poloni a fost împărțit, la 28 Iulie 1918, printr'o hotărâre a conferinței ambasadorilor, care a fost întregită printr'un acord de lichidare din 23 Aprilie 1925, între Polonia și Cehoslovacia, acord care conținea dispoziții speciale asupra drepturilor minorității polone rămase în Cehoslovacia.

Polonia primia astfel un teritoriu de circa 1000 de kilometri pătrați cu 139.650 locuitori dintre cari 93.000 Polonezi, 42.300 Germani și 2000 de Cehi, iar Cehoslovaciei îi rămânea o întindere de 1280 km. pătrați cu o populație de circa 225.000 de Cehi, 80.000 de Polonezi și 20.000 de Germani, după datele statistice discutate ale recensămintelor din 1921 și 1930. Orașul el însuși a fost împărțit în două părți: una cehă cu 8000 locuitori și alta polonă cu 15.000 locuitori.

Această soluție mixtă — obișnuită la acea epocă — a constituit timp de 17 ani un obiect de discordie între Polonia și Cehoslovacia, care a făcut imposibile raporturi de bună vecinătate între cele două țări. Creați de aceleași împrejurări istorice, întemeiați pe aceleași tratate, legați de aceleași interese comune, prieteni și aliați cu ambele țări, noi Românii am regretat întotdeauna sincer neînțelegerea care a împiedecat cele două State vecine să facă o politică de solidaritate, de natură să schimbe fără îndoială cursul lucrurilor, în această regiune a Europei.

Astăzi, chestiunea Cieszynului a fost rezolvată de Polonia și Cehoslovacia cu prilejul crizei sudete. Cea din urmă s'a declarat dispusă, în ultimele zile, să ajungă la o soluție cu Polonia, prin negocieri amicale. Un schimb de note, care n'a dat satisfacție Varșoviei, a determinat guvernul polon la 30 Septembrie, după ce s'a cunoscut acordul dela Muenchen, să adreseze la Praga o notă cu caracter de ultimatum, care preciza că el va asigura respectul și demnitatea Statului prin propriile sale mijloace și cerea un răspuns limpede privitor la executarea cererilor poloneze relative la regiunea revendicată de Polonia în Silezia cehoslovacă.

La 1 Octombrie — motivând hotărirea sa cu situația internațională creiată la Muenchen — guvernul cehoslovac accepta să cedeze Poloniei regiunea în litigiu între cele două țări.

Duminică, forțele cehoslovace au început să evacueze teritoriul Cyeszyn-ului, care va fi în întregime ocupat de trupele polone, în viitoarele zece zile.

In acest mod se pune capăt unui vechiu litigiu, care în ciuda obiectului său de o importanță limitată în aparență, a avut o înrâurire hotăritoare asupra relațiilor polono-cehoslovace și, pe cale de consecință, a politicii Europei orientale și dunărene.

Satisfăcută astfel în cererile ei, Polonia va putea da fără nici un fel de rezerve garanția sa viitoarelor frontiere ale Cehoslovaciei.

Oricare ar fi amărăciunea ceasurilor de față pentru prietenii noștri Cehoslovaci, noi trebue să dorim ca înlăturarea neînțelegerii dintre Polonia și Cehoslovacia, atunci când mâhnirea sacrificiului deoparte și bucuria succesului de alta se vor fi potolit, să fie începutul unei politici de bună vecinătate, care poate deveni fecundă pentru Europa răsăriteană.

Fortificațiile Cehoslovaciei

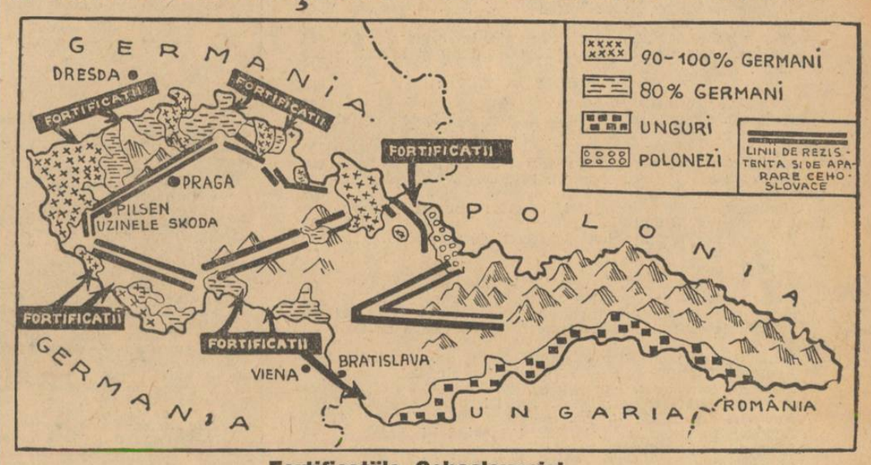

Fortificațiile Cehoslovaciei

Cehoslovacia ocupă, în Europa, o poziție geografică-strategică exact în centrul popoarelor așezate între Europa de nord, de sud, de est și de vest; deci, se găsește la răscrucea drumurilor dela nord la sud și dela vest la est.

Această așezare geografică i-a impus o organizare a terenului în raport direct cu eventualele operațiuni militare.

In schema de aci, se arată fortificațiile și liniile de rezistență, situate dealungul Cehoslovaciei, cu fața spre vest, nord-est și sud-vest, împotriva unor eventuale atacuri ce ar veni de la est, nord și sud. Configurația acestor atacuri ar fi concentrice.

Aceste fortificații, aplicate la terenul muntos al Boemiei, acopăr cele mai bogate regiuni industriale ale Cehoslovaciei.

Intre multele stabilimente mari industriale, uzinele Skoda — la Plzen (Pilsen) — se găsesc la câțiva kilometri de frontiera germană, care, însă, la ora actuală, sunt împărțite în alte regiuni din Cehoslovacia: în Moravia, Slovacia și Rutenia, față de pericolul iminent în care se află.

Prin mijloacele distructive de execuție, ce se întrebuințează astăzi, operațiunile pe care atacul le-ar desfășura, pe acest teatru de război, ar răsturna totul în cale; iar defensiva ar fi silită să întrebuințeze liniile de rezistență — care se văd în schemă — urmând direcția generală vest-est.

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Noi și minoritarii

de I. AGÂRBICEANU

Problema minorităților etnice în țările Europei Centrale e din nou la ordinea zilei. Statutul lor, intrat în tratatele de pace ale statelor interesate, — statele mici „cu interese limitate" — a fost aplicat în diferitele țări după mentalitatea popoarelor respective. Știm, de o pildă, că minoritățile românești din Ungaria, Iugoslavia, Bulgaria și în parte Grecia, nu s'au bucurat și nu se bucură nici azi de prevederile acelui statut.

Cât privește Statul Român, el nu avea nevoe de codificări internaționale pentru a acorda cetățenilor minoritari drepturile firești și cetățenești. Afară de dispoziția încetățenirii în bloc a evreilor aflați între granițele noastre cele noui, celelalte prevederi pentru tratamentul minorităților, au fost depășite la noi, chiar dela începutul Unirii, din inițiativa Statului Român.

Și în această problemă capitală pentru noul Stat, neamul românesc s'a dovedit unitar în ideologia politică, în convingeri, în concepția ce o are asupra lumii și vieții. Sentimentul general românesc în clipa Unirii față de minoritățile acestea a fost: „Să trăiască cu noi împreună în pace. Nu avem nevoe să-i înghițim. Ne simțim destul de tari și mulți și siguri".

Acest sentiment a fost la temelia atitudinei noastre față de minorități în toate provinciile, cu excepția minorității evreiești care ne-a cotropit și trăiește împreună cu noi, nu de veacuri, ca Ungurii, Sașii, Rutenii, ci de câteva decenii. Nu numai Românii din noile provincii, ci Românii de pretutindenea, ca și guvernele noastre, au privit calm, în liniște, problema minoritară. Cei din noile provincii, în special din Ardeal, dacă nu ne-am speriat de minoritari în vremea când ei erau stăpânii, cu atât mai puțin avem să ne speriem acum.

Din acest sentiment fundamental al neamului românesc față de alte națiI conlocuitoare, izvorăște întreaga noastră atitudine față de minoritari: dreaptă, umanitară, frățească. E un temeiu mai puternic decât statutul minorităților, mai puternic chiar decât o legiuire — internă trecătoare.

Minoritarii, cari ne cunosc această dreaptă judecată și această noblețe de suflet — și toți ne cunosc aceste calități — nu cred să fi avut nici-o clipă temeri serioase și sincere, în ce privește viitorul lor național și cultural.

Nu această teamă sau îngrijorare cel puțin, i-a determinat pe intelectualii minoritari să se încadreze mai mult de formă decât sufletește în Statul Român și să secundeze acțiunea revizionistă dela Budapesta, ci motive de alt ordin: șovinismul care și-a pus pecetea pe sufletul unguresc în ultimul veac, și pierderea privilegiilor pe cari le aveau ca reprezentanți aici ai Statului ungar,

(Continuare în pagina 2-a)

Atac de comitagii bulgari în com. Turcșmil

Silistra, 2 Octombrie

In noaptea de 1 Octombrie, pe la ora 12, o bandă de comitagii bulgari, înarmați cu arme militare, a trecut frontiera în dreptul satului Turcșmil.

Pătrunzând în sat, comitagii au intrat în casa locuitorului Adil Memiș Stali, pe care l-au jefuit de 9000 lei și de toate lucrurile casnice.

Dându-se alarma, comitagii au fost urmăriți, dar au reușit să treacă frontiera.

xxx⊙●⊙xxx

Vor demisiona și alți miniștri englezi?

Londra, 2 (Rador). — Comentând hotărirea d-lui Duff Cooper de a demisiona, ziarul „Sunday Express" amintește că în cursul crizei europene ministrul de comerț, d. Oliver Stanley, ministrul agriculturii, d. Morrison, ministrul higienei, d. Elliot și lordul sigiliului privat, contele de la Warr, au sprijinit pe d. Duff Cooper, preconizând și ei o atitudine mai fermă față de Germania.

Ziarul se întreabă dacă vor demisiona și acești membri ai guvernului.

A murit Mareșalul Averescu

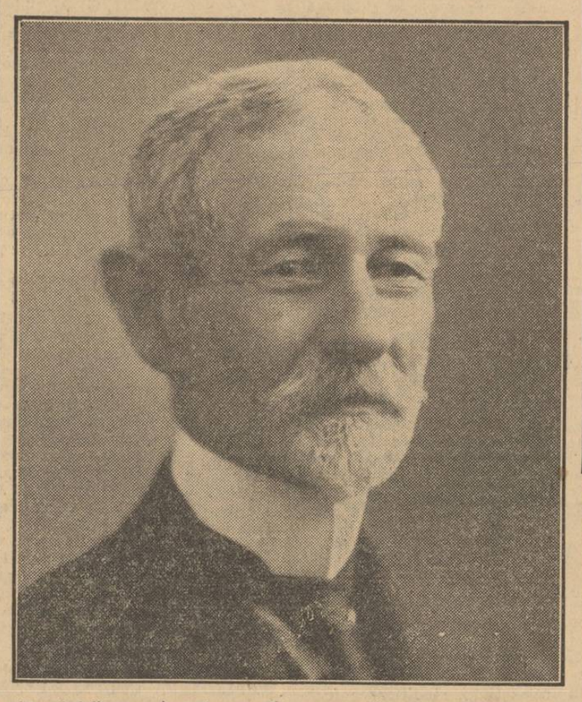

Duminică noaptea, la ora 1 fără 20 minute, a încetat din viață, la locuința sa din șoseaua Kisseleff 57, Mareșalul Alexandru Averescu.

Știrea morții, cu toată ora târzie la care s'a produs, s'a răspândit imediat în toate cercurile, producând o adâncă impresie.

Om de o desăvârșită probitate și de un mare și incontestabil prestigiu, Mareșalul Averescu, — care era originar din Basarabia, — a avut un rol de frunte aproape în toate momentele hotărâtoare ale vieții neamului nostru.

Născut în istoricul an 1859, în care cele două Principate s'au unit alcătuind, sub primul Domnitor, nucleul României întregite mai pe urmă, el a luptat, ca simplu sergent, în războiul pentru Independență, în 1877.

Admirabil înzestrat pentru cariera ostășească, și unind un remarcabil simț al realităților cu o disciplină nesovăitoare, ofițerul de mai târziu a fost, succesiv, atașat militar în diferite centre europene, fiind numit, în 1907, ministru de război.

In războiul balcanic, a fost șef al Marelui stat-major, iar în marele război din 1916, comandând armata II-a, a repurtat asupra armatelor germane memorabila victorie de la Mărăști.

La 1918, în mijlocul frământărilor cari zguduiau țara, a fost prim-ministru.

Prin moartea Mareșalului Alexandru Averescu, — numit în timpul din urmă, Consilier regal, — România întregită pierde încă una din marile și valoroasele personalități cărora îi datorește ființa și așezarea sa.

❖

In clipa când a decedat, se aflau la căpătâiul său: d-ra Silvia Averescu, fiica adoptivă a marelui defunct; locot. Averescu, fiul său adoptiv; dr. Vasal, d. Voinov, nepot al mareșalului și d. Petre Papacostea, fost director general al poștelor.

Erau prezenți, deasemenea d. prof. dr. Dobrovici și d-nii d-ri Chițescu - Chaubert, Sava și Ceaușescu.

❖

In ce privește ceremonia înmormântării, nu s'a putut lua nicio hotărire pentru moment însă ceeace este sigur, este că i se vor face funeralii naționale.

Papa a binecuvântat noua Cehoslovacie

Castel Gondolfo, 2 (Rador). — **Suveranul Pontif a primit în audiență pe d. Radinsky, ministru al Cehoslovaciei pe lângă Sfântul Scaun.**

Făcând aluzie la ultimele evenimente Papa a subliniat că Cehoslovacia a făcut mari sacrificii în interesul păcii și al omenirii.

Papa a binecuvântat noua Cehoslovacie căreia i-a urat să cunoască un viitor mai fericit.

xxx⊙●⊙xxx

Slujbe de mulțumire pentru salvarea păcii în Anglia

Londra, 2 (Rador). — *In toate bisericile din Anglia au fost slujite azi servicii religioase de mulțumire pentru salvgardarea păcii.*

❖

Londra, 2 (Rador).— **Sunt rare prilejurile în care „Good save the King" este cântat în bisericile catolice din Anglia.**

Dar la sfârșitul liturghiei solemne de azi din catedrala Westminster din Londra, un glas a strigat în difuzor: „Sunteți rugați să cântați împreună imnul național".

Cardinalul Hinsley s'a ridicat în picioare depe tronul său de sub baldachin, în timp ce toți credincioșii au intonat prima strofă a imnului regal.

xxx⊙●⊙xxx

In două săptămâni chinezii au avut 5 mii morți și 25 mii răniți

Tokio, 2 (Rador). — **Agenția telegrafică japoneză „Domei" anunță:**

In cursul luptelor din ultimele două săptămâni pentru stăpânirea orașului fortificat Tienciaceng, de pe malul stâng al fluviului Yangțe, situat la 150 km. est de Hankeu, trupele chineze au suferit pierderi cari se cifrează la 5.000 morți și 25.000 răniți.

Au fost făcuți peste 500 prizonieri chinezi și trupele japoneze au capturat un important material de război.

Așa cred eu*)

de I. AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI

Nu știu, iubiții mei cititori și cititoare, ce veți fi făcut d-voastră, după aflarea rezultatului conferinței dela München. Eu, iată ce am făcut: am ridicat ochii spre cer, m'am închinat și am zis: mulțumescu-Ți Ție Doamne că m'ai învrednicit să trăesc în zilele, în care s'a întâmplat cel mai însemnat eveniment politic din toată istoria omenirii.

Nu cunosc altul mai însemnat, atât prin efectul direct pe care l-a produs, cât și prin învățămintele pe care le aduce cu sine și prin înalta lor semnificație.

Este bine și foarte folositor să le enumerăm silindu-ne să le formulăm cât mai precis și cât mai pe înțelesul tuturor.

Efectul direct e înlăturarea primejdiei de pieire, în care s'a găsit civilizația umană, — smulgerea omenirii de pe buza prăpastiei, în care era gata să se prăbușească și din care cine știe după câtă vreme, ar fi eșit cernită, ruinată și retrogradată. Și iată acum efectele indirecte și învățămintele:

1) Aducerea prețiosului învățământ că, ori cât de grozav ar fi conflictul ivit între două popoare, el poate fi rezolvat pe cale pașnică fără a se recurge la război.

2) Sădirea în sufletul oamenilor a speranței că această armonioasă înțelegere, dintre cei patru înțelepți cârmuitori de popoare, poate fi preludiul unei viitoare înțelegeri, pentru a se pune capăt nebunei curse de înarmări, nebunei rătăciri de a risipi sume enorme din bugetele țărilor, spre fabricarea ori

*) Articolul de față, al distinsului nostru colaborator d. Brătescu-Voinești, cuprinde părerile d-sale personale.

Vom arăta, într'un număr viitor, punctul nostru de vedere.

(Continuare în pagina 2-a)

IRLANDEZII CER ANGLIEI SĂ LE RECUNOASCĂ DREPTUL DE AUTODETERMINARE

Dublin, 2 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

De câtăva vreme se observă o recrudescență a interesului cercurilor politice pentru chestiunea separării Irlandei.

Se țin numeroase întruniri și se adoptă un mare număr de rezoluții, în care naționaliștii din Irlanda de Nord subliniază în general că dacă Marea Britanie recunoaște dreptul de liberă determinare pentru germanii sudeți, trebuie să-l recunoască și pentru naționaliștii irlandezi din Ulster.

O rezoluție adoptată în Ulster de către deputații naționaliști din Parlamentul ulsterian și de către membrii altor organizațiuni naționaliste cere între altele d-lui De Valera „să aducă cauza Irlandei în fața puterilor care refac în momentul de față Europa și să valorifice spiritul de conciliațiune, pentru a asigura cooperarea amicală și rodnică între toate confesiunile și curentele de opinie publică din interiorul Irlandei și dintre Irlanda și Anglia".

300 de funcționari bucureșteni au primit Duminică botezul aerului

O familie de funcționari lângă avionul cu care a primit botezul aerului
(Citiți articolul în corpul ziarului).

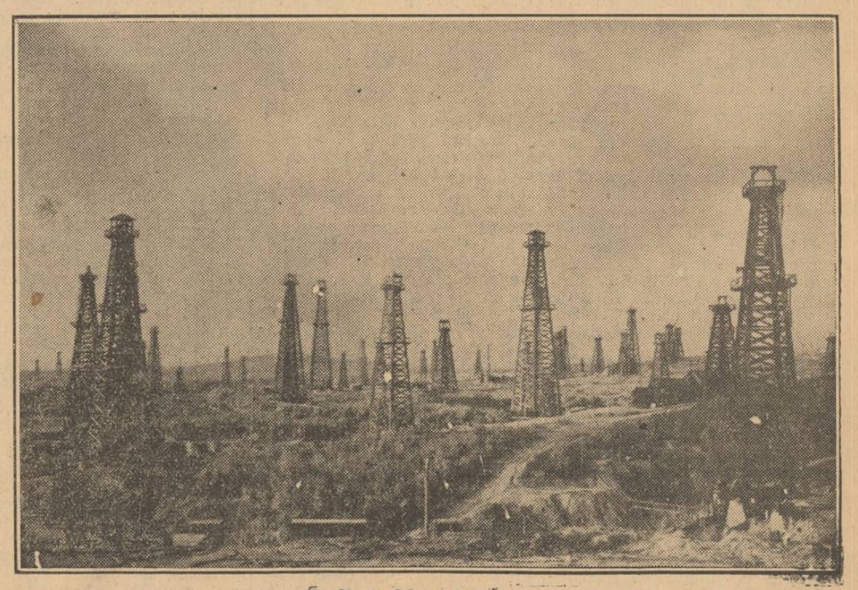

Sonde la Moreni